

N:o 8.

Ank. till Riksd. kansli den 13 februari 1903, kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet.
(I. A.)

Ordinarie anslag.

Stämpelomkostnader.

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari innevarande år aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kungl. Maj:t under sjunde hufvudtiteln i punkten 1 föreslagit Riksdagen att höja förslagsanslaget till stämpelomkostnader med 60,000 kronor från 174,000 kronor till 234,000 kronor.

I fråga om höjande af anslaget till stämpelomkostnader.

[1.]

Enligt hvad i det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 nästlidne januari meddelas, skulle berörda anslagsförhöjning föränledas af — förutom anslagets otillräcklighet under de senare åren och dess däraf föränledda öfverskridande — de utgifter, som vore förenade med införande af punschstämpel, hvarom Kungl. Maj:t hade för afsikt att, i sammanhang med förslag till förordning angående en särskild afgift för punsch, göra framställning.

Sedan sådan framställning inkommit och Riksdagen med anledning däraf fattat beslut, kommer utskottet att afgifva yttrande angående förenämnda anslagsfråga; hvilket utskottet skolat för Riksdagen

anmäla.

Tullverket.

Angående
anslag till
tullverket.

[2.]

2:o) Kungl. Maj:t har beträffande tullverket föreslagit, att Riksdagen, med godkännande af de utaf generaltullstyrelsen föreslagna ändringar i tullverkets stater, för år 1904 bestämman anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp af 2,982,000 kronor, att såsom förslagsanslag utgå direkt af tullmedlen.

Till ofvannämnda statsrådsprotokoll har statsrådet och chefen för finansdepartementet i förevarande ärende anfört följande:

Sedan Eders Kungl. Maj:t den 6 november 1900 uppdragit åt en kommitté att granska tullverkets stater och afgifva förslag till de förändringar i dessa stater, hvilka kunde anses af omständigheterna påkallade, har bemälda kommitté den 10 november 1902 inkommit med underdånigt betänkande och förslag i ämnet. Öfver berörda betänkande och förslag har generaltullstyrelsen den 17 sistlidne november afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, som tillika innefattar underdånigt förslag till tullverkets förslag till utgiftsstater för år 1904.

Då det emellertid kunde förutses, att den tid, som återstode för statsregleringens verkställande, icke medgäfvde, att tullstatskommitténs betänkande och förslag underkastades den pröfning och behandling, som erfordrades för att därå skulle kunna grundas en framställning till nästinstundande Riksdag, har jag i skrifvelse den 18 berörda november anmodat generaltullstyrelsen att till Eders Kungl. Maj:t skyndsamt inkomma med det förslag till tullverkets utgiftsstater för år 1904, som styrelsen vid nu angifna förhållande funne sig böra afgifva; och har i anledning häraf generaltullstyrelsen i underdånig skrifvelse den 20 i sistnämnda månad inkommit med förnyadt förslag till reglering af tullverkets stater för sagda år. Hvad jag vid aflåtandet till generaltullstyrelsen af förenämnda skrifvelse förutsåg har också inträffat. Mängden af de på min föredragning hopade frågor, delvis af ganska omfattande betydelse, som måste föreläggas nästinstundande Riksdag redan vid början af densamma, har gjort, att tiden icke medgifvit att åt frågan om tullstatens definitiva reglering ägna den grundliga förberedande behandling, som bör föregå frågans framläggande till Riksdagens pröfning.

I sistberörda underdåniga skrifvelse har nu generaltullstyrelsen beträffande *aflöningsstaten* hemställt, att å densamma måtte upptagas ytterligare en vaktmästare i andra lönegraden, hvarigenom antalet vaktmästare i nämnda grad komme att ökas från 124 till 125, men att däremot antalet vaktmästare i första lönegraden måtte minskas med en från 43 till 42,

samt att ordinarie aflöningsstatens slutsumma, senast fastställd till 2,216,300 kronor, sålunda måtte ökas med 100 kronor till 2,216,400 kronor.

Enligt hvad generaltullstyrelsen vidare anmäler har *öfvergångsaflöningsstaten*, för år 1903 beräknad till 4,000 kronor, icke undergått någon förändring.

Indragningsstaten, för sistnämnda år upptagen till 7,300 kronor, har genom därå uppförda personers afgang minskats med 1,620 kronor, eller till 5,680 kronor.

I tullverkets öfriga ordinarie utgiftsstaten har generaltullstyrelsen icke ifrågasatt annan ändring, än att det å *omkostnadsstaten* uppförda förslagsanslaget till diverse utgifter, hvilket visat sig vara för sitt ändamål otillräckligt, måtte i någon mån ökas, i hvilket afseende styrelsen föreslår, att det belopp, 1,620 kronor, hvarmed indragningsstaten, enligt hvad ofvan nämnts, minskats, måtte, efter afdrag af hvad som motsvarar det belopp, hvarmed aflöningsstaten skulle höjas, tilläggas anslaget till diverse utgifter med 1,520 kronor.

Med iakttagande af sålunda föreslagna ändringar skulle tullverkets ordinarie utgiftsstaten för år 1904 komma att upptaga följande slutsummor, nämligen:

aflöningsstaten	kronor 2,216,400: —
öfvergångsaflöningsstaten	» 4,000: —
ålderstilläggsstaten	» 220,000: —
indragningsstaten	» 5,680: —
pensionsstaten för afskedade tjänstemän och betjänte	» 227,000: —
pensionsstaten för affidna tjänstemäns och betjäntes efterlämnade änkor och barn (däraf 10,000 kronor bestämdt anslag)	» 41,800: —
omkostnadsstaten	» 267,120: —
	<hr/>
	summa kronor 2,982,000: —

eller samma belopp, hvarå motsvarande stater för år 1903 sluta.»

Jänte erinran, att Riksdagen till förstärkning af arbetskrafterna vid tullverket på extra stat för år 1903 beviljat ett anslag af 217,600 kronor samt att departementschefen hade för afsikt att tillstyrka Kungl. Maj:t att för år 1904 af Riksdagen för samma ändamål begära ett extra anslag till belopp af 231,800 kronor, har departementschefen, som icke funnit något att erinra vid hvad generaltullstyrelsen i ofvörmälda afseende föreslagit, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte hos Riksdagen göra ofvannämnda framställning i fråga om det ordinarie anslaget till tullverket.

Beträffande den föreslagna höjningen i ordinarie aflöningsstaten med 100 kronor för ökning af antalet vaktmästare i andra lönegraden och motsvarande minskning i den första, får utskottet meddela, att densamma, enligt hvad i generaltullstyrelsens ofvannämnda skrivelse den 20 november 1902 anföres, föranledes däraf, att, sedan Lysekils köping beviljats stapelstadsrätt och tullkammare antagits komma att därstädes öppnas vid innevarande års början, tullvaktmästaren i Lysekil, hvilken hittills åtnjutit aflöning i första lönegraden med 500 kronor i lön och 300 kronor i tjänstgöringspenningar med två ålderstillägg, hvarterda å 75 kronor, ansetts böra i aflöningshänseende likställas med vaktmästarne i andra, mindre stapelstäder i riket och alltså erhålla aflöning i andra graden med 600 kronor i lön samt enahanda tjänstgöringspenningar och åldersillägg, som nyss nämnts.

Då förslag om tullstatens definitiva reglering är att under den närmaste tiden emotse, torde det visserligen kunna ifrågasättas, huruvida någon ökning i tullverkets ordinarie aflöningsstat lämpligen nu bör beslutas; men då den föreslagna ändringen synes vara af billighet påkallad och är af ringa betydelse, har utskottet icke ansett sig böra motsätta sig hvad Kungl. Maj:t i förevarande afseende föreslagit; och då utskottet funnit sig böra förorda jämväl Kungl. Maj:ts öfriga framställningar i fråga om tullverkets stater, får utskottet hemställa,

att Riksdagen, med godkännande af de utaf generaltullstyrelsen föreslagna ändringar i tullverkets stater, må för år 1904 bestämma anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp af 2,982,000 kronor, att såsom förslagsanslag utgå direkt af tullmedlen.

Patent- och registreringsverket.

Angående
anslag till
patent- och
registrerings-
verket.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, med godkännande af det enligt statsrådsprotokollet för den 12 januari innevarande år tillstyrkta förslag till utgiftsstat för patent- och registreringsverket för år 1904, må medgifva,

[3.]

att afgifterna för patent samt för registrering af varumärken äfvensom af mönster och modeller må användas till bestridande af de utgifter, hvilka i enlighet med den godkända utgiftsstaten för patent- och registreringsverket betingas af tillämpning under år 1904 af förordningen angående

patent, lagen om skydd för varumärken samt lagen om skydd för vissa mönster och modeller, samt

att afgifterna för registrering af aktiebolag och föreningar för ekonomisk verksamhet och för andra uppgifter till aktiebolags- och föreningsregistren äfvensom för anmälandena till handelsregistren må användas till bestridande af de utgifter, hvilka antingen i enlighet med nyssberörda utgiftsstat betingas af tillämpning under år 1904 af lagen om aktiebolag, lagen om aktiebolag, som drifva försäkringsrörelse, och lagen om registrering af bankaktiebolag, eller ock af Kungl. Maj:t finnas betingade af tillämpning under år 1904 af lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, lagen om handelsregister, firma och prokura tillika med lagen om ändring i vissa delar af sistnämnda lag samt lagen om handelsbolag och enkla bolag.

I förenämnda statsrådsprotokoll har departementschefen meddelat följande:

»Genom nådigt bref den 6 juni 1902 har Eders Kungl. Maj:t, i enlighet med Riksdagens samma år fattade beslut, fastställt utgiftsstat för innevarande år för patent- och registreringsverket. Denna utgiftsstat omfattar följande hufvudafdelningar:

A. Aflöning	71,000 kronor
B. Omkostnader, förslagsanslag	139,000 »
	summa 210,000 kronor.

Beträffande patent- och registreringsverkets inkomster under år 1902 har ämbetsverkets chef i afgifven promemoria meddelat, att dessa inkomster utgjort:

vid patent-, varumärkes och mönsterafdelningen:	
afgifter för 2,316 patentansökningar (däraf 9 obetalda)	kronor 46,140: —
årsafgifter för patent	» 144,465: —
afgifter för 563 ansökningar om registrering af varumärken (däraf 2 obetalda)	» 22,440: —
afgifter för 70 ansökningar om förnyad registrering af varumärken	» 700: —
afgifter för 33 ansökningar om registrering af vissa mönster och modeller	» 330: —
	Transport kronor 214,075: —

	Transport kronor	214,075: —	
försålda publikationer	»	3,798: —	
återburen prenumerationsafgift	»	8: —	
ersättning för lösen af ett bref	»	—: 40	217,881: 40
vid aktiebolagsafdelningen:			
afgifter för 2,479 ansökningar	»	72,991: 90	
försålda publikationer	»	826: 09	73,817: 99
		tillsammans kronor	291,699: 39

I underdånig skrifvelse den 27 oktober 1902 har patent- och registreringsverket afgifvit förslag till utgiftsstat för år 1904. Detta förslag skiljer sig från den för ämbetsverket nu gällande stat endast i fråga om beloppet af anslaget till ålderstillägg samt beträffande två af de å omkostnadsstaten upptagna förslagsanslag.

Hvad angår det under *aflöningar* uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg, i gällande stat upptaget med 3,000 kronor, har ämbetsverket, enär för beredande af ålderstillägg åt de tjänstemän och bejante, som i ämbetsverket erhållit sina nu innehafvande befattningar år 1898, erfordrades en höjning i anslagsbeloppet med 2,300 kronor, föreslagit, att detsamma måtte i utgiftsstaten för år 1904 utföras med förslagsvis 5,300 kronor.

Beträffande de i staten under *omkostnader* upptagna förslagsanslag har patent- och registreringsverket icke föreslagit någon ändring i de anslag, som senast fastställts med 3,000 kronor till återställda registreringsafgifter och med 1,600 kronor till bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern.

Däremot har patent- och registreringsverket föreslagit, att det å omkostnadsstaten uppförda anslag till adjungerade ledamöter, biträdande ingenjörer, amanuenser, särskildt tillkallade tekniska biträden, extra skrifbiträden, extra vaktmästare, vikariatsersättningar, renskrifning och skrifmaterialier, postafgifter, hyror, ved, lyse, renhållning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m. måtte höjas med 7,000 kronor; och har ämbetsverket därvid, med erinran, att ifrågakvarande anslag senast bestämts till 78,000 kronor, anført, att utgifterna å anslaget redan år 1901 uppgått i rundt tal till 85,700 kronor, af hvilket belopp dock omkring 700 kronor belöpte å en utgift af tillfällig beskaffenhet, nämligen å de genom nådigt bref den 21 juni 1901 medgifna understöd till sex af verkets tekniskt bildade tjänstemän för besök vid årets industri- och slöjdutställning i Gäfle jämte i trakten af Gäfle belägna industriella verk. Frånräknades beloppet af detta understöd, hade utgifterna å anslaget för år

1901 utgjort omkring 85,000 kronor. De olika ändamål, som med anslaget skulle tillgodoses, vore visserligen af beskaffenhet, att utgifter för samma ändamål kunde något växla det ena året mot det andra, men denna omständighet syntes desto mindre böra föranleda att för år 1904 beräkna utgifterna å anslaget i dess helhet lägre än det belopp, hvartill de uppgått redan under år 1901, som från den 1 april 1902 måst för ämbetsverket förhyras ytterligare en våning, hvilket medförde högre årliga utgifter ej blott för hyra, utan äfven för ved, lyse, renhållning och städning; och sedan genom nådigt bref den 21 mars 1902 Eders Kungl. Maj:ts medgifvit, bland annat, att, i afvaktan på möjligheten af att lämplig ämbetslokal bereddtes patent- och registreringsverket i något statens hus, nytt hyresafstal för tiden från den 1 april 1903 till den 1 oktober 1905 finge träffas rörande verkets lokaler, komme de för ämbetsverket förhyrda lägenheter från den 1 april 1903 att betinga en årlig hyra 11,000 kronor i stället för under år 1901 i sådant afseende utgifna 8,800 kronor. Af dessa skäl hade ämbetsverket ansett anslaget böra höjas till 85,000 kronor.

Jämväl i fråga om anslaget till böcker och tidskrifter, trycknings- och bindningskostnader, kungörelser och publikationer m. m. efter afdrag af influtna prenumerationsafgifter och dylikt, hvilket anslag i staten för innevarande år upptagits till 56,400 kronor, har patent- och registreringsverket föreslagit höjning. Till stöd för framställningen i denna del har anförts, att utgifterna å anslaget efter nämnda afdrag uppgått i runda tal:

år 1899 till	kronor 47,300: —
» 1900 »	» 56,200: —
» 1901 »	» 67,200: —

Å kungörelser och publikationer hade belöpt:

år 1899	kronor 44,700: —
» 1900	» 53,500: —
» 1901	» 65,200: —

i hvilka belopp jämväl inginge kostnaderna för den af ämbetsverket utgifna »samling af anmälningar till aktiebolags-, förenings- och handelsregistren». Stegringen i utgifter berodde framför allt på ökning i antalet meddelade patent, som publicerats under de senare åren. Detta antal hade uppgått:

år 1899 till	1,053 patent
» 1900 »	1,317 »
» 1901 »	1,710 »

Huruvida denna ökning komme att fortgå, kunde naturligtvis icke med visshet förutsägas; men om patentansökningarnas antal fortfore att

årligen stiga, vore det ganska sannolikt, att detta skulle medföra en årlig stegring jämväl i antalet meddelade patent. Publiceringskostnaden, fördelad på antalet patent, kunde visserligen det ena året ställa sig något högre eller lägre än det andra, beroende på patentbeskrifningarnas sidotal jämte storlek och antal af de till dessa beskrifningar hörande ritningar, men verkan af denna omständighet kunde mer än motvägas af ökningen i antalet publicerade patentskrifter och syntes i allt fall icke böra för- anleda att för år 1904 sätta anslaget till väsentligt lägre belopp än det, hvartill utgifterna å anslaget för senast avslutade räkenskapsår visat sig hafva uppgått. Af sådan anledning hade det syntes patent- och registrerings- verket, att berörda anslag för år 1904 åtminstone icke borde sättas lägre än till omkring 65,000 kronor; och hade ämbetsverket för den skull samt för vinnande af en jämnare slutsumma å utgiftsstaten i dess helhet upp- tagit ifrågavarande anslag för sistnämnda år till 65,100 kronor, motsvarande i förhållande till anslagsbeloppet för innevarande år en förhöjning af 8,700 kronor.

Under erinran, att med de anslagsförhöjningar, som sålunda föreslagits, utgiftsstaten för patent- och registreringsverket skulle för år 1904 komma att sluta å en summa af 228,000 kronor, har ämbetsverket slutligen anfört, att någon farhåga, att dessa utgifter icke skulle kunna bestridas med de under året inflytande patent- och registreringsavgifter, enligt ämbetsverkets förmenande icke borde förefinnas, då enligt verkets räkenskaper inkomsterna under de tre senaste åren i runda tal utgjort, år 1899 232,800 kronor, år 1900 244,600 kronor och år 1901 297,300 kronor, samt anledning icke syntes vara för handen, att inkomsterna under den närmaste framtiden skulle afsevärdt nedgå.

Det förslag till patent- och registreringsverkets utgiftsstat för år 1904, som af ämbetsverket sålunda afgifvits, är af följande lydelse:

Utgiftsstat för patent- och registreringsverket för år 1904.

		K r o n o r.						
		Lön.	Tjänstgöringspennningar.	Summa aflöning.				
<i>A. Aflöningar.</i>								
1 öfverdirektör	5,000	2,000	7,000	Lönen kan efter 5 år höjas med 500 kr.				
1 öfveringeniör	3,700	1,800	5,500					
1 öfveringeniör	3,700	1,800	5,500	Lönen kan höjas efter 5 år med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.				
1 ledamot och sekreterare ..	3,000	1,500	4,500					
2 ledamöter och sekreterare...	6,000	3,000	9,000	Lönen kan höjas efter 5 år med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.				
1 registrator och arkivarie ..	1,800	1,200	3,000					
1 notario	1,800	1,200	3,000	Lönen kan efter 5 år höjas med 100 kr.				
1 byråingeniör	1,800	1,200	3,000					
7 byråingeniörer	12,600	8,400	21,000					
1 bokhållare	1,800	1,200	3,000					
1 förste vaktmästare	800	300	1,100					
1 vaktmästare	500	300	800					
2 vaktmästare	1,000	600	1,600		68,000			
<i>Anm.</i> Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.								
Anslag till ålderstillägg, förslagsvis					5,300	—	73,300	—
<i>B. Omkostnader.</i>								
Förslagsanslag.								
Till adjungerade ledamöter, biträdande ingenjörer, amanuenser, särskildt tillkallade tekniska biträden, extra skrifbiträden, extra vaktmästare, vikariatsersättningar, renskrifning och skrifmaterialier, postafgifter, hyror, ved, lyse, renhållning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m.					85,000	—		
» böcker och tidskrifter, trycknings- och bindningskostnader, kungörelser och publikationer m. m. efter afdrag af influtna prenumerationsafgifter och dylikt					65,100	—		
» återställda registreringsafgifter					3,000	—		
» bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern					1,600	—	154,700	—
summa kronor					—	—	228,000	—

Då de af patent- och registreringsverket föreslagna ändringarna i anslagen under omkostnadsstaten synas mig vara af omständigheterna påkallade, finner jag mig böra förorda desamma. Jag har alltså icke något

att erinra mot det afgifna förslaget till utgiftsstat för ämbetsverket för år 1904.

I skrifvelse den 15 maj 1902 har Riksdagen medgifvit, att inflytande afgifter för patent samt för registrering af varumärken, äfvensom af mönster och modeller samt för registrering af aktiebolag m. m. finge under år 1903 användas till bestridande af vissa angifna utgifter.

Då de förhållanden, som påkallat Riksdagens berörda beslut, fortfarande förefinnas, lärer Eders Kungl. Maj:t finna det nödigt att göra framställning till Riksdagen om meddelande för år 1904 af enahanda bemyndigande angående dispositionen af nämnda afgifter, som för innevarande år lämnats.»

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställde departementschefen om ifrågavarande framställnings aflåtande till Riksdagen.

Under erinran att förhöjningen i aflöningsstaten endast afser förslagsanslaget till ålderstillägg och då ökningarna i omkostnadsstaten synas vara af förhållandena påkallade, hemställer utskottet,

att Riksdagen, med godkännande af det i statsrådsprotokollet för den 12 januari innevarande år omförmälda förslag till utgiftsstat för patent- och registreringsverket för år 1904, må medgifva:

att afgifterna för patent samt för registrering af varumärken äfvensom af mönster och modeller må användas till bestridande af de utgifter, hvilka i enlighet med den godkända utgiftsstaten för patent- och registreringsverket betingas af tillämpning under år 1904 af förordningen angående patent, lagen om skydd för varumärken samt lagen om skydd för vissa mönster och modeller, samt

att afgifterna för registrering af aktiebolag och föreningar för ekonomisk verksamhet och för andra uppgifter till aktiebolags- och föreningsregistren äfvensom för anmälanden till handelsregistren må användas till bestridande af de utgifter, hvilka antingen i enlighet med nyssberörda utgiftsstat betingas af tillämpning under år 1904 af lagen om aktiebolag, lagen om aktiebolag, som drifva försäkringsrörelse, och lagen om registrering af bankaktiebolag eller ock af Kungl. Maj:t finnas betingade af tillämpning under år 1904 af lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, lagen om

handelsregister, firma och prokura tillika med lagen om ändring i vissa delar af sistnämnda lag samt lagen om handelsbolag och enkla bolag.

Kontroll å tillverkningsafgifter.

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att höja det å förevarande hufvudtitel uppförda förslagsanslaget för kontroll å tillverkningsafgifter med 300,000 kronor från 450,000 kronor till 750,000 kronor.

Angående ifrågasatt ökning i anslaget för kontroll å tillverkningsafgifter.

[4.]

Enligt hvad i ofvan åberopade statsrådsprotokoll meddelas, kommer den ifrågasatta förhöjningen i berörda anslag att erfordras, därest det förslag till förordning angående tillverkning och beskattning af maldrycker, som Kungl. Maj:t har för afsikt att förelägga Riksdagen, varder godkändt; och kommer utskottet, sedan beslut i detta ämne blifvit i vederbörlig ordning fattadt, att meddela yttrande angående den nu omförmälda anslagsfrågan; hvilket utskottet skolat för Riksdagen

anmäla.

Öfriga ordinarie anslag.

5:o) Beträffande öfriga ordinarie anslag under denna hufvudtitel har någon förändring icke ifrågasatts.

Angående öfriga ordinarie anslag.

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslagen under denna hufvudtitel, i hvilka utskottet icke häröfvan föreslagit förändring, må i riksstaten för år 1904 uppföras med oförändrade belopp, dock att i anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. må få göras den jämkning, som till jämnande af hufvudtitelns slutsumma kan erfordras.

Extra anslag.

Arfvode för en byråassistent å finansdepartementets bankbyrå.

Angående
arfvode för
en byråassi-
stent å finans-
departemen-
tets bankbyrå.

6:o) I öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må till beredande af *arfvode för en byråassistent å finansdepartementets bankbyrå* på extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 4,500 kronor.

[5.]

Ordnande och registrerande af vissa handlingar i kammararkivet.

Angående
ordnande och
registrerande
af vissa hand-
lingar i kam-
mararkivet.

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till *ordnande och registrerande af vissa handlingar i kammararkivet* af förut beviljad anslag å 20,000 kronor på extra stat för år 1904 anvisa 5,000 kronor.

Till statsrådsprotokollet har departementschefen erinrat, hurusom 1901 års Riksdag med anledning af en af Kungl. Maj:t gjord framställning beviljat till ordnande och registrerande af vissa handlingar i kammararkivet ett anslag af 20,000 kronor, att utgå under fyra år. Af detta anslag hade Riksdagen för hvardera af åren 1902 och 1903 anvisat å extra stat under sjunde hufvudtiteln 5,000 kronor, att ställas till kammarkollegii disposition mot den redovisning och kontroll, som Kungl. Maj:t kunde finna lämpligt föreskrifva.

[6.]

Sedan kammarkollegium afgifvit förslag till användning af förenämnda, af Riksdagen på extra stat för år 1903 anvisade anslag å 5,000 kronor, hade Kungl. Maj:t vid ärendets fördragning den 10 oktober 1902 förordnat, att af nyssberörda anslag ett belopp af 4,800 kronor finge utgå i arfvoden af lika storlek till tre särskilda biträden åt kammararkivarien

och återstoden, eller 200 kronor, efter kammarkollegii bepröfvande användas till de särskilda utgifter, som kunde föranledas af arbetet med samma handlingars ordnande och registrerande.

I sammanhang med beviljande af anslag till kammararkivets ordnande anhöll Riksdagen, i skrifvelse den 29 maj 1901, att Kungl. Maj:t täcktes låta genom sakkunnige personer snarast möjligt föranstalta en undersökning af de i hufvudstaden befintliga centrala ämbetsverkens arkiv i syfte att få en utredning såväl rörande beskaffenheten, omfånget och förvaringssättet af deras arkivalier som ock angående möjligheten och lämpligheten att förena de äldre delarne af nämnda arkiv med riksarkivet under gemensam styrelse, och att, i fall en dylik förening skulle finnas inöjlig och önskvärd, Kungl. Maj:t måtte vidtaga de åtgärder, som vore ägnade att förbereda och främja densamma.

Enligt hvad utskottet inhämtat, har denna framställning genom Kungl. Maj:ts beslut den 14 juni 1901 blifvit för behörig handläggning öfverlämnad till ecklesiastikdepartementet, hvarefter och sedan riksarkivarien den 5 augusti 1901 i ärendet afgifvit infordradt utlåtande, kammarkollegium anbefallts inkomma med utlåtande i anledning af ej mindre Riksdagens uttalande om möjligheten af en närmare samverkan mellan kammararkivet och riksarkivet vid ordnande af likartade samlingar än äfven hvad riksarkivarien i sin skrifvelse yttrat i detta ämne; och afgaf kammarkollegium sådant yttrande den 10 maj 1902. Efter det med anledning af detta kammarkollegii yttrande riksarkivarien den 28 oktober 1902 ånyo utlätit sig i ämnet, infordrades förnyadt utlåtande från kammarkollegium, som den 30 december 1902 afgaf och den 3 februari 1903 till Kungl. Maj:t inkom med sådant utlåtande.

I anledning af riksarkivariens på grund af, bland annat, Riksdagens ofvanberörda skrifvelse gjorda framställning, anbefallde Kungl. Maj:t vidare den 28 februari 1902 riksarkivarien att låta utarbета och till Kungl. Maj:t afgifva förslag dels till allmänna grunder att följas vid ordnande af offentliga arkiv, dels ock till planen för särskilda förteckningar öfver domkapitels, länsstyrelser och vissa andra lokala eller centrala myndigheters eller offentliga inrättningsars arkiv. Riksarkivarien afgaf sedermera till Kungl. Maj:t förslag till allmänna grunder angående ordnande och förteckning af offentliga arkiv, plan till förteckning öfver allmänna läroverks arkiv samt plan till förteckning öfver rådstufvurätters och magistraters arkiv. Sedan öfver dessa förslag infordrade utlåtanden blifvit af vederbörande afgifna, har riksarkivarien i anledning af dessa utlåtanden afgifvit yttranden.

De åtgärder, som sålunda blifvit med anledning af Riksdagens ofvan omförmälda skrifvelse af den 29 maj 1901 vidtagna, har utskottet ansett sig böra bringa till Riksdagens kännedom; och då utskottet icke haft något att emot Kungl. Maj:ts förevarande framställning erinra, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må till ordnande och registrerande af vissa handlingar i kammararkivet af förut beviljadt anslag å 20,000 kronor på extra stat för år 1904 anvisa 5,000 kronor.

Förstärkning af statskontorets arbetskrafter.

I fråga om förstärkning af statskontorets arbetskrafter. 8:o) Kungl. Maj:t har under punkten 7 af ifrågavarande hufvudtitel föreslagit Riksdagen dels att till förstärkande af statskontorets arbetskrafter på extra stat för år 1904 uppföra ett anslag af 3,000 kronor, [7.] dels ock att medgifva, att för innevarande år ett mot berörda anslag svarande belopp af 3,000 kronor må af statskontoret med under händer varande medel förskjutas för att sedan hos Riksdagen anmälas till ersättande.

Öfver detta förslag kommer utskottet framdeles under riksdagen att afgifva yttrande; hvilket utskottet skolat för Riksdagen

anmäla.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

Angående ersättning för af statskontoret gjorda förskott. 9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till *gäldande af utaf statskontoret gjorda förskott*, 147,392 kronor 87 öre, å extra stat för år 1904 anvisa ett motsvarande belopp, som för undvikande af öretal i riksdagen borde utföras med 147,393 kronor.

[8.] Af statsrådsprotokollet inhämtas, att de af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, som tillhörde sjunde hufvudtiteln och borde till ersättande hos Riksdagen anmälas, vore enligt uppgift från statskontoret:

till ersättning till ägare af skattefrälsehemman, hvilkas ränta icke blifvit af statskontoret inlöst	kronor	21,071: 63
» ersättning för förskott till inlösen af skattefrälseräntor	»	5,583: 25
» kommerskollegium, enligt kungl. brefvet den 17 juni 1893, utanordnade medel för godtgörande af vissa utgifter och kostnader för svenskt sjöfolk m. m., 12,300 kronor, samt, enligt kungl. brefvet den 22 januari 1897, angående ordningen och sättet för gäldande af vissa utgifter, som förändras af stadgandena i §§ 319 och 321 i sjölagen, utanordnade medel, 600 kronor, eller tillsammans	»	12,900: —
» kostnader för kommunalskattekommittén	»	69,838: 57
» kostnader för bankkommittén	»	6,899: 99
» kostnader för uppgörande af förslag till inkomstskatt och obligatorisk själfdeklaration	»	8,476: 55
» kostnader för utarbetande af en statistisk utredning angående bevillningen	»	22,622: 88
		eller tillhopa kronor 147,392: 87.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, till ersättning för ofvanberörda, af statskontoret gjorda förskott, å extra stat för år 1904 bevilja 147,393 kronor.

Förstärkning af arbetskrafterna vid tullverket.

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till förstärkning af arbetskrafterna vid tullverket på extra stat för år 1904 bevilja ett anslag af 231,800 kronor.

Angående denna anslagsfråga har departementschefen till ofvan åberopade statsrådsprotokoll anfört följande.

»Till förstärkning af arbetskrafterna vid tullverket har Riksdagen på extra stat för år 1903 beviljat ett extra anslag af 217,600 kronor.

Angående anslag till förstärkning af arbetskrafterna vid tullverket.

[9.]

I underdånig skrifvelse den 20 sistlidne november har generaltullstyrelsen, i sammanhang med afgifvande af förslag till tullverkets ordinarie utgiftsstaten för år 1904, anført, att styrelsen ansåge, att å den extra aflöningsstaten nu borde, utöfver de för år 1903 bestämde anslagsbelopp, uppföras ytterligare aflöning till *dels* den personal, som med stöd af nådiga brefvet till generaltullstyrelsen den 13 december 1901 förordnats vid tullförvaltningen i Eskilstuna, nämligen en tullförvaltare i Eskilstuna med lön 2,500 kronor och tjänstgöringspenningar 1,000 kronor samt en vaktmästare vid därvarande tullbevakning med lön 600 kronor och tjänstgöringspenningar 300 kronor, *dels* den personal, som jämlikt nådiga brefvet till generaltullstyrelsen den 17 sistlidne oktober förordnats vid tullförvaltningen i Riksgränsen, nämligen en kontrollör vid tullkammaren i Riksgränsen med lön 1,800 kronor och tjänstgöringspenningar 600 kronor samt två vaktmästare vid därvarande tullbevakning, hvardera med lön 600 kronor och tjänstgöringspenningar 300 kronor, *dels ock* den personal vid tullförvaltningen i Lysekil, utöfver den därstädes redan å stat uppförda, om hvars provisoriska anställande styrelsen i underdånig skrifvelse den 17 sistlidne november gjort framställning, nämligen en tullförvaltare i Lysekil med lön 2,500 kronor och tjänstgöringspenningar 1,000 kronor samt vid tullbevakningen därstädes en uppsyningsman med lön 900 kronor och tjänstgöringspenningar 300 kronor äfvensom en vaktmästare med lön 600 kronor och tjänstgöringspenningar 300 kronor; och har generaltullstyrelsen i följd häraf hemställt, att den extra aflöningsstatens slutsumma, utgörande, såsom förut nämnts, för år 1903 217,600 kronor, måtte för år 1904 ökas med 14,200 kronor till 231,800 kronor.»

Under erinran att Kungl. Maj:t den 5 sistlidne december bifallit generaltullstyrelsens förenämnda framställning om anställande tills vidare af viss tullpersonal i Lysekil, har departementschefen, då det af generaltullstyrelsen ifrågasatta extra anslaget vore af behovet påkalladt, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte hos Riksdagen göra nu ifrågavarande framställning.

Då utskottet icke haft något att erinra mot hvad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, till förstärkning af arbetskrafterna vid tullverket, på extra stat för år 1904 bevilja ett anslag af 231,800 kronor.

Underhåll och reparationer af publika byggnader.

11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till *underhåll och reparationer af publika byggnader* på extra stat för år 1904 bevilja ett anslag af 50,000 kronor.

Till ofvanberörda statsrådsprotokoll har departementschefen i afseende å förenämnda framställning anfört följande:

»I den till 1899 års Riksdag aflåtna nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslog Eders Kungl. Maj:t Riksdagen att höja reservationsanslaget till byggnader och reparationer med 100,000 kronor, eller från 200,000 kronor till 300,000 kronor.

Denna Eders Kungl. Maj:ts framställning, närmast föranledd af öfverintendentsämbetets i underdånig skrifvelse den 15 november 1898 i ämnet gjorda framställning, blef emellertid af Riksdagen endast på det sätt bifallen, att Riksdagen höjde berörda anslag med 50,000 kronor, eller från 200,000 kronor till 250,000 kronor, hvarjämte Riksdagen till underhåll och reparationer af publika byggnader för år 1900 på extra stat beviljade ett anslag af 50,000 kronor.

Sedermera har Riksdagen, på därom af Eders Kungl. Maj:t gjorda framställningar, till underhåll och reparationer af publika byggnader på extra stat för hvardera af åren 1901, 1902 och 1903 beviljat ett anslag af 50,000 kronor.

Vid anmälan i skrifvelse angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel den 15 maj 1902 att Riksdagen för år 1903 beviljat berörda extra anslag förklarade Riksdagen tillika, att Riksdagen velat fästa uppmärksamheten på, att, då med det extra anslaget ursprungligen afsågs att bereda medel till sådana reparationsarbeten, som år 1898 förklarats hafva blifvit i brist på tillgångar undanskjutna, det syntes kunna emotses, att dessa eftersatta arbeten nu snart hunnit utföras och att det extra anslaget för ifrågavarande ändamål alltså icke vidare skulle blifva behöfligt.

Hvad Riksdagen sålunda anfört meddelades öfverintendentsämbetet genom nådigt bref den 6 juni 1902.

I underdånig skrifvelse den 21 oktober sistnämnda år har nu öfverintendentsämbetet anfört, att, om än, på sätt Riksdagen förmått sig antaga, åtskilliga af de arbeten, som tidigare måst till följd af otillräckliga medel eftersättas, kunnat genom tillgången på ifrågavarande extra stats-

anslag komma till utförande, samtliga dessa arbeten dock icke ännu hunnit bringas till verkställighet. Genom hopade kraf på vidtomfattande reparationer äfvensom på grund af stegrade arbets- och materialpris hade nämligen så betydande fordringar ställts på det ordinarie anslag, hvar öfver ämbetet disponerade, att det icke varit möjligt att från detsamma lämna bidrag för bestridande af kostnaderna för dylika undanskjutna arbeten, för hvilkas ombesörjande sålunda allenast de extra anslagen kunna anlitas. Den underdåniga hemställan, som af öfverintendentsämbetet den 15 november 1898 gjordes och som föranledt, bland annat, beviljandet af ifrågavarande extra anslag, finge dessutom anses hafva ådagalagt, att det numera vore så godt som oundgängligen nödigt, att anslagsmedel till det belopp, hvartill det till ämbetets förfogande ställda ordinarie anslaget till byggnader och reparationer och extra anslaget till underhåll och reparationer af publika byggnader tillsammans uppginge, eller 300,000 kronor, vore för ämbetet att tillgå, därest ämbetet skulle se sig iståndsatt att på ett tillfredsställande och tidsenligt sätt vidmakthålla de statens hus och byggnader, som blifvit ämbetet för vård och förvaltning anförtrodda. Till ytterligare bestyrkande häraf ville öfverintendentsämbetet i främsta rummet erinra om de betydande förskott, som under åren 1899—1902 måst, på det att andra berättigade fordringar på underhåll m. m. skulle kunna samtidigt tillgodoses, af statskontoret enligt Eders Kungl. Maj:ts medgifvande lämnas ämbetet för att därmed i anseende till inträffade skiften af boställshafvare iståndsätta utrikesministerhotellet samt landshöfdingebostäderna i Karlstad, Gäfle, Västerås, Visby, Linköping, Hernösand, Halmstad och Malmö, förskott, hvilka emellertid alla skulle af för ämbetet disponibla anslag statskontoret i sinom tid ersättas. Härvid syntes det öfverintendentsämbetet böra framhållas, att berörda förskott uppginge till sanmanlagdt 248,408 kronor 83 öre, att däraf intill den 21 oktober 1902 ersatts allenast 36,533 kronor 95 öre, hvadan ett belopp af 211,874 kronor 88 öre ännu återstode att ersätta, att, jämlikt Eders Kungl. Maj:ts redan fattade nådiga beslut, vissa af dessa förskott skulle återbetalas genom intagande af föreskrifna belopp i de till användande af det å sjunde hufvudtiteln uppförda anslag till byggnader och reparationer upprättade generalförslag till och med år 1905, samt att ofvan angifna förskottssumma icke, med hänsyn till öfriga utgifter, syntes kunna, äfven under antagande af nuvarande medeltillgång, efter öfverintendentsämbetets omdöme, blifva statskontoret till fullo godtgjort förrän under år 1908. Anledning förefunnes icke heller att antaga, att någon minskning i omkostnaderna för underhållet af de hus och lokaler, som icke berörts af

nyss anförda betydande reparationsåtgärder, skulle inträda, och under de närmaste åren hade öfverintendentsämbetet att i sin vård emottaga, utom andra mindre betydande byggnader m. m., landsarkivbyggnaderna i Lund, seminarieanläggningarna i Landskrona och Strängnäs samt nybyggnaden vid länsresidenset i Kalmar jämte därmed förenade underhåll. Under sådana förhållanden syntes det ämbetet uppenbart, att någon nedsättning i de för ämbetet för närvarande tillgängliga medel näppeligen kunde, utan högst betydande skada och olägenheter för den statsegendom, ämbetet vore satt att förvalta, äga rum.

På grund af hvad sålunda anförts har öfverintendentsämbetet hemställt om anvisande på extra stat för år 1904 till underhåll och reparationer af publika byggnader af ett anslag å 50,000 kronor; och har ämbetet beträffande användningen af ett sådant anslag anført, att, såvidt redan nu kunde uppgifvas, ämbetet för sin del ansåge, att detsamma borde användas för följande ändamål, nämligen:

till iståndsättande till det yttre af statistiska centralbyråns hus medelst rengöring, lagning eller nygöring af sandstensbeklädnad, fönsteromfattningar och listerputsning af fasader och brandgafvel, lagning eller nygöring af port och fönster samt beslagning med blyplåt af lister m. m.	kronor 22,000: —
» fortsatt omtäckning med kopparplåt af taket å nationalmuseibyggnaden	» 3,000: —
» anbringande af nytt plåttak på ny underpanel å folkskolelärareseminariets i Uppsala hus äfvensom till ny stenläggning omkring denna byggnad	» 3,200: —
» iståndsättande af Halmstads slottsfasader	» 6,000: —
» iståndsättande af fasaderna å landshöfdingeresidenset i Falun	» 3,000: —
» anordnande i Linköpings slott af arkivlokaler för länsstyrelsens i Östergötlands län behof	» 6,000: —
» påbörjandet af arbetet med förstärkning af grunden under vissa delar af Vadstena slott, hvilket arbete beräknats i sin helhet kosta 14,000 kronor	» 6,800: —
	summa kronor 50,000: —

Enligt hvad jag förut erinrat höjdes det ordinarie byggnadsanslaget från och med år 1900 med 50,000 kronor från 200,000 kronor till 250,000 kronor. Oaktadt denna höjning af anslaget och ehuru åtskilliga på grund af anslagets förutvarande otillräcklighet eftersatta arbeten kunnat verkställas med de extra anslagsmedel, Riksdagen från och med

sistnämnda år anvisat till underhåll och reparationer af publika byggnader, har det ordinarie byggnadsanslaget under de senare åren visat sig icke räcka till för de utgifter, som för året bort af detsamma bestridas. Detta har, åtminstone i väsentlig mån, berott därpå, att under dessa år åtskilliga boställslägenheter vid inträffadt ombyte af boställshafvare måst underkastas reparations- och förändringsarbeten, som, då de, såsom understundom varit fallet, afsett gamla och otidsenliga boställslägenheter försättande i ett mot tidens fordringar någorlunda svarande skick, kraft betydande kostnader. Dessa arbeten hafva icke kunnat undanskjutas. Andra nödiga arbeten hafva samtidigt måst verkställas, och då det för året disponibla ordinarie byggnadsanslaget icke lämnat tillgång till samtliga kostnader, som bort utgå af detsamma, har annan utväg icke förefunnits än att låta statskontoret förskjuta kostnaderna för en del större arbeten mot godtgörelse af senare års byggnadsanslag. Uppenbart är således, att det ordinarie byggnadsanslaget, hvilket äfven med hänsyn till vanliga förhållanden torde få anses knappt tilltaget, icke under de närmaste åren, då detsamma kommer att jämväl tagas i anspråk för återgåldande af en del förskott, kan, utan att andra af behovet påkullade arbeten eftersättas, lämna tillgång äfven till bestridande af kostnaden för de arbeten, för hvilkas utförande öfverintendentsämbetet anser ett extra anslag för år 1904 vara behöfligt.»

Då ett extra anslag för sistnämnda år till det af öfverintendentsämbetet föreslagna belopp således vore af behovet högeligen påkalladt, hemställde departementschefen om aflåtande till Riksdagen af ofvannämnda framställning.

Af hvad till statsrådsprotokollet meddelats, finner utskottet framgå, att det anslag å extra stat till belopp af 50,000 kronor, som för ifrågasvarande ändamål beviljats för åren 1900—1903, icke heller kan för nästkommande år 1904 undvaras, hvadan utskottet hemställer,

att Riksdagen må, till underhåll och reparationer af publika byggnader, på extra stat för år 1904 bevilja ett anslag af 50,000 kronor.

Kommerskollegium.

Angående
anslag till
arbetsstatistiska
undersökningar.
12:o) Kungl. Maj:t har vidare i statsverkspropositionen under ifrågasvarande hufvudtitel föreslagit, att Riksdagen måtte till *arbetsstatistiska undersökningar* på extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 15,000 kronor.

I detta ämne meddelas i statsrådsprotokollet följande:

»För anordnande af arbetsstatistiska undersökningar under åren 1899 och 1900 beviljade Riksdagen på extra stat ett anslag af 20,000 kronor, däraf 10,000 kronor anvisades att utgå hvarterdera året. Sedan Riksdagen jämväl för åren 1901 och 1902 för ändamålet beviljat 20,000 kronor, har för hvarterdera af sistnämnda båda år anvisats likaledes 10,000 kronor.

I den till 1902 års Riksdag aflåtna nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslog Eders Kungl. Maj:t Riksdagen att höja anslaget till kommerskollegium i syfte, bland annat, att bereda tillgång till arbetsstatistikens ordnande enligt närmare angifven plan. I skrifvelse den 15 maj 1902 angående reglering af utgifterna under riksstatsens sjunde hufvudtitel anmälde Riksdagen, att berörda framställning af Riksdagen på det sätt bifallits, att Riksdagen dels för det arbetsstatistiska arbetet hos kommerskollegium å ordinarie stat uppfört lön till en förste aktuarie, dels ock för detta arbetes anordnande å extra stat för år 1903 anvisat ett belopp af 15,000 kronor.

Vid föredragning den 6 juni 1902 af Riksdagens ifrågavarande skrifvelse anbefalldes Eders Kungl. Maj:t kommerskollegium att inkomma med, bland annat, förslag i fråga om användningen af det för det arbetsstatistiska arbetets anordnande å extra stat för år 1903 anvisade anslaget af 15,000 kronor; och har, på framställning af kommerskollegium, Eders Kungl. Maj:t den 12 december 1902 bemyndigat kollegium att anmoda högst fyra med arbetareförhållandena förtrogne män att jämte den förste aktuarie, som hade att leda det arbetsstatistiska arbetet inom kollegium, delta i uppgörande af det förberedande förslag i ämnet, som borde inom kollegium utarbetas, äfvensom meddela dessa kommitterade tillstånd att, där de sådant pröfvade tjänligt, tillkalla erforderligt antal arbetsgifvare och arbetare för att tillhandagå kommitterade med nödiga upplysningar.»

Från kommerskollegium hade, enligt hvad departementschefen vidare anfört, ännu icke inkommit något förslag i fråga om användningen af ifrågavarande anslag; men då för det arbetsstatistiska arbetets anordnande anslag till enahanda belopp, som beviljats för innevarande år, vore behöfligt jämväl för år 1904, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte för berörda ändamål af Riksdagen äska ett extra anslag till ofvannämnda belopp.

Enligt hvad utskottet inhämtat, lära förenämnda kommitterade hafva

för afsikt att hemställa om ifrågavarande, för år 1904 begärda anslags disponerande på följande sätt, nämligen:

aflöning till 2 amanuenser	kronor 2,400: —
» » 3 extra biträden	» 3,240: —
» » 26 korrespondenter	» 5,450: —
till sakkunnige och diverse ersättningar	» 910: —
» specialundersökning	» 3,000: —
	<hr/>
	summa kronor 15,000: —

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må för det arbetsstatistiska arbetets ordnande på extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 15,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

Angående
anslag till
väfskolan i
Borås.

13:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning och i öfverensstämmelse med hvad under en längre följd af år ägt rum, hemställer utskottet,

[12.]

att Riksdagen må på extra stat för år 1904 bevilja, såsom bidrag till upprätthållande af *wäfskolan i Borås* — med villkor, att från Älfsborgs läns landsting eller eljest tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget — 3,800 kronor, och såsom bidrag till aflönande af en andre lärare vid samma skola, 1,000 kronor, under villkor, att enahanda belopp varder för ändamålet från nämnda läns landsting eller eljest tillskjutet.

Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart.

Angående
anslag till
handelsunder-
visning.

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till understöd åt *Göteborgs handelsinstitut* och grosshandelssocietetens i Stockholm handelsskola, *Frans Schartaus praktiska handelsinstitut*, på extra stat för år 1904 anvisa 28,000 kronor.

[13.]

Beträffande denna anslagsfråga har departementschefen till statsrådsprotokollet meddelat följande.

»För hvart och ett af åren 1899, 1900 och 1901 har Riksdagen på extra stat anvisat ett anslag af 20,000 kronor, att af Eders Kungl. Maj:t användas till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandels-societetens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut, under förutsättning, hvad Göteborgs handelsinstitut beträffade, att Göteborgs stadsfullmäktige och, hvad Frans Schartaus praktiska handelsinstitut anginge, att grosshandels-societeten i Stockholm fortfarande till instituten lämnade samma understöd som dithills, samt på de villkor i öfrigt, som Eders Kungl. Maj:t kunde finna skäligt bestämma. Äfven för år 1902 har för berörda ändamål af Riksdagen på extra stat beviljats ett till 28,000 kronor förhöjdt anslag, och sistnämnda belopp har för ändamålet af Riksdagen anvisats jämväl för år 1903.

Genom nådigt bref den 6 juni 1902 har Eders Kungl. Maj:t förordnat, att det för innevarande år anvisade anslaget skulle användas till understöd åt ofvannämnda två handelsinstitut under villkor, bland andra,

att vid hvardera institutet tillfälle till afgiftsfri undervisning skulle beredas för minst femton medellösa elever och att för öfrigt nedsättning i elevavgifterna borde ske, i den mån institutets styrelse pröfvade eleverna däraf vara i behof, dock ej till lägre belopp än 100 kronor för hvarje elev; samt

att understöden skulle i mån af behof fördelas mellan instituten för att användas i främsta rummet till godtgörande af skillnaden mellan det belopp, som af nedsatt afgift betalande elever erlagts, och det belopp, som skulle hafva influtit, om såväl dessa som frielever erlagt hvardera 260 kronor, och i andra rummet till gäldande af det belopp, hvarmed, oaktadt berörda godtgörelse, inkomsterna till äfventyrs understege utgifterna.

I fråga om fördelningen mellan de båda handelsinstituterna af det för år 1902 anvisade anslaget afgaf kommerskollegium den 9 sistlidne september underdånigt utlåtande, däri kollegium anförde, bland annat, att, enligt hvad af handlingarna i ärendet inhämtades, skillnaden mellan det belopp, som af nedsatt afgift betalande elever erlagts, och det belopp, som skulle hafva influtit, om såväl dessa som frielever erlagt hvardera 260 kronor, under läsåret 1901—1902 uppgått vid Göteborgs handelsinstitut till 13,760 kronor och vid Frans Schartaus praktiska handelsinstitut till 10,080 kronor, hvarjämte vid det senare handelsinstitutet, äfven om sistnämnda belopp blefve institutet godtgjort, inkomsterna under läsåret understigit utgifterna med 3,563 kronor 32 öre, samt att, då, efter tillgodoseende af berörda understödsbehof, utgörande för Frans Schartaus

praktiska handelsinstitut sammanlagdt 13,643 kronor 32 öre, å anslaget skulle uppstå ett öfverskott af 596 kronor 68 öre och vid sistnämnda handelsinstitut från läsåret 1900—1901 kvarstode en brist af 1,553 kronor, hvilken till följd af dåvarande anslags otillräcklighet icke kunnat fyllas, af styrelsen för handelsinstitutet gjord framställning om undfående, utöfver berörda 13,643 kronor 32 öre, af ersättning för sagda under läsåret 1900—1901 uppkomna brist i så måtto syntes böra vinna bifall, att nämnda öfverskott anvisades åt handelsinstitutet till täckande, så långt det förslöge, af ifrågavarande brist. Enligt nådigt bref den 10 oktober 1902 fördelade Eders Kungl. Maj:ts sistberörda års anslag sålunda, att Frans Schartaus praktiska handelsinstitut tillades 14,240 kronor och Göteborgs handelsinstitut 13,760 kronor.

I särskilda till Eders Kungl. Maj:ts ställda skrifter hafva styrelserna för ifrågavarande båda handelsinstitut i underdånighet anhållit, att understöd af allmänna medel jämväl för år 1904 måtte instituten beredas; och har i sådant afseende anförts:

af *styrelsen för Göteborgs handelsinstitut*, att antalet elever vid institutet innevarande läsår utgjorde 176, däraf i första klassen 79, fördelade på tre afdelningar, i andra klassen 62, likaledes fördelade på tre afdelningar, och i den ettåriga fackkursen för studenter 35; att 87 af eleverna vore från Göteborgs stad och de öfriga 89 från olika delar af landet; att friplatser för innevarande läsår beviljats åt 22 elever och nedsättning af afgiften till 100 kronor åt 62 elever, samt att skillnaden mellan de afgifter, som skulle af sistnämnda elever erläggas och hvad som skulle inflyta, om frielever och nedsatt afgift betalande elever erlade en afgift af 260 kronor, utgjorde 15,640 kronor; och

af *styrelsen för grosshandelssocietetens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut*, att antalet elever vid institutet innevarande läsår utgjort 110, däraf 65 erlade full afgift, 22 nedsatt afgift och 23 innehade friplats; att antalet elever vore större än föregående år (103) och till och med betydligt större, om hänsyn toges till antalet nyinskrifna elever (86 mot 61); att, oaktadt antalet elever nu vore något större än föregående läsår, antalet beviljade friplatser och nedsatta afgifter innevarande läsår dock vore något mindre än under nästföregående år (23 och 22 mot resp. 24 och 24); att om, såsom styrelsen hoppades, antalet nya anmälningar nästkommande läsår blefve åtminstone lika stort som innevarande läsår och totalelevantalet sålunda större än nu, antalet friplatser och nedsatta afgifter utan tvifvel äfven komme att ökas; att på grund af det jämförelsevis stora antalet anmälningar till den tvååriga kursens första klass (46), styrelsen sett sig föranlåten att dela densamma

på två parallellafdelningar, hvaremot den andra klassen af samma kurs innevarande läsår utgjorde blott en afdelning (med 24 elever) såsom fortsättning af första klassens enda afdelning förra läsåret; att de båda ettåriga kurserna bildade likasom förut hvardera en afdelning (med resp. 24 och 16 elever), hvadan samtliga eleverna äfven innevarande läsår vore fördelade på fem afdelningar; att institutets räkenskaper emellertid äfven för detta läsår komme att uppvisa en brist, om ock sannolikt ej fullt så stor som föregående års; att äfven för nästa läsår någon brist vore att förvänta, därest ej antalet nyanmälningar komme att blifva afsevärdt större än innevarande läsår, samt att styrelsen därför hemställde, att Eders Kungl. Maj:t, vid beredande af understöd åt institutet för år 1904, måtte taga i betraktande dels en sannolik ökning af det nuvarande antalet friplatser och nedsatta afgifter och dels äfven den brist, som kunde antagas komma att uppstå för läsåret 1903—1904.

Öfver förevarande ansökningar har kommerskollegium den 30 september 1902 afgifvit underdånigt utlåtande, därvid kollegium, under erinran, att, enligt en af inspektören för instituten afgifven berättelse, undervisningen vid instituten under läsåret 1901—1902 bedrifvits i sådan omfattning och utsträckning samt på sådant sätt, att den kunde anses med institutens ändamål öfverensstämmande, förklarar, att kollegium ansåge, att understöd af allmänna medel fortfarande borde anvisas åt ifrågavarande två handelsinstitut, särskildt för beredande af tillfälle åt mindre bemedlade att utan afgift eller till nedsatt sådan begagna sig af undervisningen; och har kollegium, som ansett, att statsunderstödet för år 1904 borde bestämmas till enahanda belopp som för åren 1902 och 1903, hemställt, att Eders Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärd för beredande åt instituten af understöd för år 1904 af allmänna medel till belopp af 28,000 kronor.»

Departementschefen, som lika med kommerskollegium ansåge, att ett anslag till enahanda belopp, som för innevarande år beviljats, eller 28,000 kronor, vore för ifrågavarande ändamål behöfligt jämväl för år 1904, hade alltså, enligt hvad i statsrådsprotokollet vidare meddelas, tillstyrkt ifrågavarande framställnings aflåtande till Riksdagen.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må för år 1904 på extra stat anvisa ett anslag af 28,000 kronor, att af Kungl. Maj:t användas till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandelssocietetens i Stockholm handelsskola, Frans

Schartaus praktiska handelsinstitut, under förutsättning, hvad Göteborgs handelsinstitut beträffar, att Göteborgs stadsfullmäktige, och hvad Frans Schartaus praktiska handelsinstitut angår, att grosshandels societeten i Stockholm fortfarande till instituten lämna årligt understöd till minst samma belopp som hittills samt på de villkor i öfrigt, som Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

Ang. anslag för befrämjande af svenska alsters afsättning i utlandet samt handelsstipendier. 15:o) Kungl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte å extra stat för år 1904 bevilja dels till befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar ett anslag å 18,000 kronor och dels till handelsstipendier ett anslag å 20,000 kronor.

Departementschefen har i dessa ämnen till statsrådsprotokollet anført följande.

[14 o. 15.] På extra stat har Riksdagen anvisat till befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar för hvar och ett af åren 1897—1903 ett anslag af 15,000 kronor samt till handelsstipendier för hvar tdera året 1897 och 1898 10,000 kronor och för hvar och ett af åren 1899—1903 20,000 kronor.

Hvad angår det för år 1902 beviljade anslaget å 20,000 kronor till handelsstipendier har Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 18 april samma år, i enlighet med hvad af kommerskollegium föreslagits, tilldelat fortsättningsstipendier dels med 2,000 kronor åt en stipendiat för att i Ryssland verka för afsättning af svenska industrialster, dels med lika belopp åt en stipendiat för att i Ostasien inhämta erfarenhet om villkoren för afsättning af svenska exportartiklar, dels med 3,000 kronor åt en stipendiat för att i någon af Ostasiens hamnstäder, företrädesvis Vladivostok, inhämta erfarenhet i sistberörda hänseende, dels ock med 1,500 kronor åt en stipendiat såsom bidrag till hans verksamhet för afsättning af svenska industrialster i Kina och Japan. Därjämte har Eders Kungl. Maj:t tilldelat fyra personer nya stipendier med följande belopp, nämligen dels 3,000 kronor åt en stipendiat för att i Sydamerika, företrädesvis La Plataländerna, inhämta erfarenhet om villkoren för afsättning af svenska exportartiklar, dels enahanda summa åt en stipendiat för att i sydöstra Europa verka för afsättning af svenska industrialster, dels likaledes 3,000 kronor åt en stipendiat för att i Amerikas Förenta Stater inhämta erfarenhet om handelsförhållanden därstädes och ökade insikter i köpmansyrket i allmänhet samt därvid söka verka för afsättning af svenska industrialster, dels ock 2,500 kronor åt en stipendiat för att i Ryssland verka för afsättning af svenska

industrialster; och har åt en person för att i sistnämnda land verka för samma ändamål beviljats ett belopp om 1,500 kronor, som återstod å 1902 års anslag till befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar.

Anslaget till handelsstipendier för innevarande år har ännu icke fördelats.

Beträffande det för innevarande år anvisade anslag å 15,000 kronor till befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar har Eders Kungl. Maj:t den 28 november 1902, i likhet med hvad under flera föregående år ägt rum, dels af anslaget beviljat till mejeriagenturen i Manchester 8,500 kronor, däraf 6,000 kronor såsom arfvode åt agenten och 2,500 kronor att, mot redovisningsskyldighet, i mån af behof användas till kontorshyra och expenser, och till fiskeriagenturen i norra Tyskland 5,000 kronor, dels ock förklarar, att å anslaget återstående 1,500 kronor skulle tills vidare reserveras till användning för framtida, under år 1903 sig yppande behof, afseende främjande af svenska alsters afsättning i främmande länder.

I fråga om anslag till sistberörda ändamål för år 1904 har kommerskollegium i underdånig skrifvelse den 23 oktober 1902 upptagit ett af landtbruksstyrelsen vid gemensamt sammanträde med kollegium väckt förslag om vissa ändringar i organisationen af mejeriagenturen i Manchester, hvilka ändringar komme att påkalla ökad anslag till agenturens uppehållande; och har landtbruksstyrelsen, enligt hvad kommerskollegium meddelat, i sådant afseende anfört, att, sedan verksamheten vid sagda mejeriagentur, som inrättats jämlikt nådiga brefvet den 15 april 1887, börjats den 1 juni samma år, det till en början ålegat mejeriagenten att själf förmedla försäljning af svenska mejeriprodukter, så att de högsta möjliga försäljningspris kunde uppnås och mellanhänder i största möjliga mån undvikas. För detta biträde hade agenten ägt uppbära godtgörelse efter öfverenskommelse af de svenska producenter, han tillhandaginge. Detta hade emellertid snart befunnits vara olämpligt, hvarför också i den nya instruktion, som af landtbruksstyrelsen den 10 december 1890 utfärdats och som fortfarande vore gällande, det uttryckligen förbjudits agenten att på något sätt vara ekonomiskt intresserad i handel med svenska mejeriprodukter eller i andra handelsaffärer. I samma instruktion hade ändamålet med agentens anställande i allmänhet angifvits vara att bereda svenska producenter af mejerialster sakkunnigt bistånd med råd och dåd vid afsättningen af deras produkter på den engelska marknaden och därigenom verka för att denna afsättning måtte blifva så stor och lönande som möjligt. Vidare åläge det honom, bland annat, att

förhyra på lämpligt ställe i nämnda stad belägen kontorslägenhet, där agenten kunde på bestämda tider vara tillgänglig för besökande, och därom samt om kontorets adress på lämpligaste sätt meddela allmänheten under rättelse; att i första veckan af hvarje månad till landtbruksstyrelsen insända rapport såväl om sin verksamhet som om mejeriprodukthandels tillstånd i England och utsikterna för den löpande månaden; att utan särskild godtgörelse hvarje vecka dels till landtbruksstyrelsen afgifva rapport öfver marknadens ställning i England med hänsyn till artiklarne smör, margarin, ost, fläsk, ägg och kreatur, dels ock omedelbart efter avslutandet af veckomarknaden i Manchester och sedan agenten på telegrafisk väg skaffat sig visshet om ställningen vid samma tid med hänsyn till artiklarne smör, fläsk och ägg å de öfriga förnämsta marknaderna i England, genom telegram meddela landtbruksstyrelsen underrättelse om ställningen å nämnda lands marknader vid tiden för afsändandet af hvarje telegram med hänsyn till sistnämnda tre artiklar, samt att före utgången af januari månad till samma myndighet afgifva berättelse för närmast föregående år öfver handeln i England med mejeriprodukter såväl i allmänhet som särskildt beträffande de svenska, därvid angifvande de reformer i vår mejerihandtering, som på grund af den under året vunna erfarenheten kunde befinnas vara af nöden.

Under den tid, mejeriagenturen, sedan förberörda instruktion utfärdades, varit i verksamhet, hade det enligt landtbruksstyrelsens åsikt visat sig, att förhållandena påkallade vissa ändringar rörande agentens verksamhet. Skyldigheten för agenten att afgifva rapporter och hålla kontor hade nämligen, efter hvad erfarenheten ådagalagt, så tagit hans tid i anspråk, att han icke kunnat medhinna att stå i den lifliga beröring med såväl de utländska importörerna som de inländska exportörerna, som erfordrades för ett fullt framgångsrikt arbete i det med mejeriagenturen afsedda syfte.

Mer, än önskligt varit, hade således mejeriagentens verksamhet kommit att upptagas af skrifgörömål, hvilka, förutom ofvan sagda rapporter, utgjorts af korrespondens med den svenska allmänheten, en korrespondens, som ofta berört för agenturens ändamål ganska främmande ämnen. Därtill hade kommit, att agentens dagliga närvaro under flera timmar å kontoret medtagit mycket af hans tid och varit hindrande för honom vid utöfvande af den del af hans verksamhet, som kunde anses vara ännu viktigare och i det föregående blifvit berörd.

Till sistnämnda gren af agentens verksamhet hörde, att han komme i personlig beröring med de engelska köpmännen för ofvan antydda ändamål samt med de engelska myndigheter, som hade att handlägga ärenden, viktiga för det svenska landtbruket, äfvensom den svenska beskick-

ningen och konsulaten i England, hvilka kunde befrämja agentens verksamhet, vidare att han genom besök vid de viktigaste importhamnarna, då sådant erfordrades, mötte det svenska smöret för att blifva i tillfälle att granska transport- och lossningsförhållanden, samt att han minst en gång årligen besökte Sverige, helst vid svenska smörprofningarnas årsnöte, för att taga del af förhållandena i hemlandet samt lämna producenter och exportörer af mejerialster de upplysningar och råd, hvaraf de kunde vara i behof.

För att emellertid sätta agenten i tillfälle att företaga sagda resor ansåge landtbruksstyrelsen något böra eftergifvas i fråga om hans skyldighet dels att afgifva rapporter, dels att vara för allmänheten tillgänglig, dels ock att med denna föra korrespondens. Erfarenheten hade visat, att det svenska landtbruket icke hade genom det stränga iakttagandet af ifrågasvarande skyldigheter dragit samma fördel, som helt visst skulle tillskyndas detsamma genom att agenten blefve satt i tillfälle att komma i lifligare beröring med vederbörande myndigheter och den allmänhet, som af hans verksamhet vore intresserad.

Beträffande rapporterna syntes väsentlig lindring kunna utan olägenhet medgifvas likasom ock i skyldigheten för agenten att vara för allmänheten tillgänglig och med densamma korrespondera. Under förutsättning emellertid att mejeriagenten erhöle en uppgift, som betingade en verksamhet af mera rörlig art än den han hittills utöfvat, ansåge landtbruksstyrelsen hans bostadsort böra utbytas mot London, där han i långt högre grad, än hvad fallet vore i Manchester, vore i tillfälle att komma i beröring med såväl de engelska myndigheterna som den svenska beskickningen och generalkonsulatet och hvarifrån han med de särdeles goda kommunikationer, som för närvarande utmärkte England, kunde blifva i tillfälle att besöka olika marknadsplatser och importhamnar. Lämpligt syntes också vara, att, såsom fallet vore med Danmarks motsvarande tjänsteman, innehafvaren af ifrågasvarande befattning finge en något vidsträcktare uppgift, så att den komme att omfatta landtbruksprodukter i allmänhet, om också med särskildt framhållande af mejeriprodukter. På samma gång borde befattningens innehafvare erhålla en benämning, som motsvarade förberörde danske tjänstemans, eller »Sveriges landtbrukskonsulent i England».

Då lefnadskostnaderna i London ställde sig dyrare än i Manchester och det ökade antal resor, som det komme att åligga landtbrukskonsulenten att företaga, skulle medföra väsentligt större kostnader, vore, enligt landtbruksstyrelsens åsikt, det nu till mejeriagenturen utgående belopp af 8,500 kronor för år, däraf 6,000 kronor i lön och 2,500 kronor i ex-

penser, otillräckligt, om till befattningen städse skulle kunna påräknas en fullt lämplig person. Till Norges, Danmarks och Finlands motsvarande tjänstemän utginge arvodena med högre belopp, nämligen till Norges med 6,500 kronor i lön och 2,500 kronor i expenser, till Danmarks med 10,000 kronor i lön och 2,500 kronor såsom resekostnadsersättning och till Finlands med 5,800 kronor i lön jämte vissa andra förmåner, däribland fri bostad, uppskattade till sammanlagdt värde af omkring 1,000 kronor för år, samt 1 pund sterling i dagtraktamente vid resor utöfver de direkta resekostnaderna; och har landtbruksstyrelsen särskildt beträffande den danske konsulentens förmåner anført, att denne erhöle 12 kronor i dagtraktamente under resa samt reseutgifterna ersatta, äfvensom att det för honom bestämda reseanslaget i händelse af behof ökades, så att det till och med för ett år uppgått till 4,700 kronor.

Hvad beträffade beloppet af det anslag, som borde för upprätthållande af den svenske landtbrukskonsulentens i England verksamhet anvisas, ansågo landtbruksstyrelsen detsamma böra bestämmas till 11,500 kronor, däraf 7,500 kronor i lön samt 4,000 kronor till bestridande af konsulentens resekostnader och expenser i enlighet med de bestämmelser, som kunde blifva i sådant afseende särskildt meddelade.

För egen del har kommerskollegium med afseende å hvad landtbruksstyrelsen sålunda anført hemställt, att åtgärd måtte vidtagas för beredande af sådan ökning för år 1904 af det till befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar afsedda anslag, att detsamma lämnade tillgång till åvägabringandet af den af landtbruksstyrelsen ifrågasatta omorganisationen af mejeriagenturen i Manchester, därvid dock kollegium utginge från den förutsättning, att den anslagshöjning, som tilläfventyrs kunde varda beviljad, måtte bestämmas att utgå med så stort belopp, att anslaget allt fortfarande, på sätt hittills varit fallet, beredde tillgång för tillgodoseende jämväl af andra med detsamma afsedda ändamål än upprätthållandet af mejeriagenturen i Manchester och fiskeriagenturen i norra Tyskland.

För att det svenska landtbruket må af den i England hittills anställda mejeriagenten kunna hämta största möjliga nytta, synes en förändrad anordning af hans verksamhet på sätt landtbruksstyrelsen föreslagit vara erforderlig. Af samma anledning påkallas också, att hans hittillsvarande bostadsort Manchester utbytes mot London. Med hänsyn till den större omfattning, som skulle komma att gifvas åt agentens verksamhet, samt de högre lefnadskostnaderna i London torde det för upprätthållande af den ifrågasatta svenska landtbrukskonsulentens i England verksamhet af landtbruksstyrelsen föreslagna anslaget 11,500 kronor, däraf 7,500 kronor

i arfvode och 4,000 kronor till resekostnader och expenser icke heller kunna anses vara för högt tilltaget.

Anslaget till mejeriagenturen i Manchester har, såsom förut nämnts, hittills utgått med 8,500 kronor om året. För att den nya organisationen skall kunna genomföras bör således å anslaget till befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar beredas ytterligare tillgång med ett belopp af 3,000 kronor.»

Då anslag till handelsstipendier till samma belopp, som förut anvisats, och till befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar med ett till 18,000 kronor förhöjdt belopp vore för år 1904 behöfliga, har departementschefen hemställt om äskande hos Riksdagen af nu ifrågavarande två anslag.

Med anledning af hvad landtbruksstyrelsen, enligt hvad i statsrådsprotokollet meddelats, anfört i fråga om mejeriagentens skyldighet att vara för allmänheten tillgänglig och med densamma korrespondera, har utskottet, som visserligen icke förbiset, att denne agents verksamhet icke bör upptagas af göromål till befordrande af rent privata intressen utan bör vara ägnad åt främjandet af mejerihandteringen i allmänhet, dock velat uttala den mening, att i den förnyade instruktion, som torde komma att för mejeriagenten utfärdas, synas böra intagas föreskrifter, hvarigenom allmänhetens skäliga anspråk på erhållande af upplysningar och meddelanden från honom må varda, så vidt möjligt är, tillgodosedda.

Då emellertid utskottet icke haft något att erinra mot hvad Kungl. Maj:t i förevarande ämnen föreslagit, hemställer utskottet,

att Riksdagen må för år 1904 på extra stat bevilja,

a) ett anslag af 18,000 kronor att af Kungl. Maj:t användas till befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar samt

b) ett anslag å 20,000 kronor till handelsstipendier.

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

16:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och i likhet med hvad under en följd af år ägt rum, hemställer utskottet,

Ang. anslag till bergskolorna.

[16.]

att Riksdagen må, under villkor att bergsskolorna i Filipstad och Falun med därtill hörande skolor för bergsarbetare komma att jämväl under år 1904 fortsätta sin verksamhet i enahanda omfång och utsträckning som hittills, hvarom Kungl. Maj:t torde vilja genom inspektion af sakkunnig person sig förvissa, å extra stat för samma år anvisa ett belopp af 14,000 kronor, att till bruks-societetens fullmäktige i järnkontoret utbetalas.

Anställande af en extra grufingeniör i norra bergmästaredistriktet.

Ang. anstäl-
lande af en
extra grufin-
geniör i norra
bergmästare-
distriktet.

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för *anställande under år 1904 af en extra grufingeniör inom norra bergmästaredistriktet* på extra stat för samma år anvisa ett belopp af 1,500 kronor.

[17.]

I fråga om detta ärende har departementschefen, under erinran att Riksdagen på särskilda framställningar af Kungl. Maj:t, för anställande under åren 1902 och 1903 af en extra grufingeniör inom norra bergmästaredistriktet, på extra stat för hvartdera af nämnda båda år anvisat ett anslag af 1,500 kronor, meddelat att sedan Kungl. Maj:t den 6 juni 1902 förordnat, att inom nämnda distrikt skulle för innevarande år anställas en extra grufingeniör med arfvode af 1,500 kronor och med i öfrigt samma skyldigheter och rättigheter, som tillkomme den inom distriktet anställde grufingeniören, kommerskollegium den 30 september 1902 hos Kungl. Maj:t hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte jämväl för år 1904 anvisas ett anslag å 1,500 kronor.

Bergmästaren i norra distriktet, hvilkens yttrande kommerskollegium infordrat, hade på grund af nuvarande förhållanden ansett sig hafva skäl antaga, att arbetet inom distriktet icke komme att minskas under den närmaste framtiden, utan att snarare ett motsatt förhållande vore att motse, enär, ehuru ett mycket stort antal fyndigheter under 1902 års sommar blifvit tilldelade utmål, ett ganska stort antal utmålsförrättningar ännu återstode att verkställa.

För egen del hade kommerskollegium förklarat sig finna de skäl, som påkallade anställandet för år 1902 af en extra grufingeniör inom norra bergmästaredistriktet, och för hvilka kollegium redogjort i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 16 oktober 1900, äga giltighet jämväl hvad beträffade anställandet af en dylik tjänsteman för år 1904. Förutom hvad bergmästaren i nu ifrågavarande hänseende anført, ansåge kollegium sig böra särskildt framhålla de förrättningar, som hufvudsakligen inom norra berg-

mästaredistriktet komme att, med föranledande af föreskrifterna i lagen den 20 oktober 1899 om ändrad lydelse af vissa paragrafer i grufvestadgan den 16 maj 1884 och kungl. kungörelsen om begagnande af kronans jordägareandel i grufva den 20 oktober 1899, erfordrades för bestämmande af beloppen såväl af arrendeavgifter för begagnande af kronans andelar i grufvor som äfven af den i 17 § i grufvestadgan, sådan denna paragraf numera lyder, omförmälda afgäld.

På grund af hvad sålunda blifvit upplyst hemställer utskottet,

att Riksdagen må för anställande under år 1904 af en extra grufingeniör inom norra bergmästaredistriktet på extra stat för samma år bevilja ett belopp af 1,500 kronor.

Anordnande af fabriksinspektion.

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för *anordnande af fabriksinspektion* på extra stat för år 1904 anvisa 57,000 kronor.

Beträffande denna anslagsbegäran har departementschefen till statsrådsprotokollet anfört följande.

»För anordnande af fabriksinspektion anvisade Riksdagen på extra stat för år 1901 dels till aflöning åt åtta yrkesinspektörer 40,000 kronor med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt, dels till arfvode åt en assistent i kommerskollegium 3,000 kronor, dels till bestridande af kostnader för skrifbiträden och likartade utgifter 9,600 kronor och dels till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för godtgörelse åt tillfälligt förordnade inspektörer 2,000 kronor, eller tillhoppa 54,600 kronor.

I underdånig skrifvelse den 26 september 1900 redogjorde kommerskollegium för de särdeles ogynnsamma förhållanden i fråga om yrkesinspektionen, som, oaktadt den med år 1901 inträdda ökningen af yrkesinspektörernas antal från fem till åtta, dock enligt kollegii åsikt komme att blifva rådande; och höll kollegium före, att en lämplig åtgärd i syfte att förbättra dessa förhållanden vore anställande hos hvar och en af de åtta yrkesinspektörerna af en tekniskt bildad assistent.

I den till Riksdagen den 14 januari 1901 aflåtna nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof, föreslog, i enlighet med hvad kommerskollegium hemställt, Eders Kungl. Maj:t Riksdagen att, för anordnande af fabriksinspektion, på extra stat för år 1902 anvisa dels till af-

löning åt åtta yrkesinspektörer 40,000 kronor med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt, dels till arfvoden åt nio assistenter 27,000 kronor med 3,000 kronor till hvar, för år räknadt, dels till bestridande af kostnaden för skrifbiträden och likartade utgifter 12,000 kronor och dels till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för godtgörelse åt tillfälligt förordnade inspektörer 2,000 kronor, eller tillhopa 81,000 kronor.

I underdånig skrifvelse den 29 maj 1901 angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel anförde Riksdagen, bland annat, att, som Riksdagen i underdånig skrifvelse den 14 maj 1900 uttalat, att den princip, att inspektionerna skulle förrättas af inspektörerna själfva och icke af några dem underlydande tjänstemän, borde åtminstone tills vidare fortfarande upprätthållas, och sådana nya förhållanden sedan dess icke syntes hafva tillkommit, som kunde föranleda Riksdagen att genom ett bifall till Eders Kungl. Maj:ts hemställan att till hvarje inspektörs biträde anställa en assistent med viss inskränkt befogenhet nu frångå sitt förenämnda uttalande, ansåge Riksdagen sig ej kunna biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag till afhjälpande af den brist i yrkesinspektionens dåvarande arbetskrafter, som kunde förefinnas; och anmälde Riksdagen, att Riksdagen på det sätt bifallit Eders Kungl. Maj:ts berörda framställning, att Riksdagen, för anordnande af fabriksinspektion, på extra stat för år 1902 anvisat dels till aflöning åt åtta yrkesinspektörer 40,000 kronor med 5,000 kronor till en hvar, för år räknadt, dels till arvode åt en assistent i kommerskollegium 3,000 kronor, dels till bestridande af kostnaden för skrifbiträden och likartade utgifter 12,000 kronor och dels till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för godtgörelse åt tillfälligt förordnade inspektörer 2,000 kronor, eller tillhopa 57,000 kronor.

Sedan i anledning af detta Riksdagens beslut Eders Kungl. Maj:t den 14 juni 1901 anbefallt kommerskollegium att till Eders Kungl. Maj:t inkomma med förslag till den ökning i yrkesinspektörernas antal, som kollegium kunde finna vara af omständigheterna påkallad, aflät kollegium den 24 september sistnämnda år underdånig skrifvelse i ämnet, däri kollegium anförde, bland annat, att det icke syntes kollegium lämpligt att med jämförelsevis korta mellantider efter hand öka yrkesinspektörernas antal och såsom en nödvändig följd däraf förändra distriktsindelningen, särskildt i betraktande af såväl den stora betydelse, en noggrann kännedom hos vederbörande yrkesinspektör om de industriella förhållandena inom hans distrikt måste äga för ett ändamålsenligt handhavande af yrkesinspektionsverksamheten, som ock den olägenhet, som för industriidkarne låge däruti att nödgas med korta mellanrum underkasta sig kontroll af nya inspektörer. Det vore nämligen icke möjligt att, med bibehållande af ett lämp-

ligt förhållande mellan antalet arbetsställen inom de olika yrkesinspektionsdistrikten, öka dessa senare ens med ett enda, utan att utbrytningar af arbetsställen med däraf följande rubbningar skulle blifva nödvändiga inom alla de nuvarande distrikten. Att det framdeles kunde komma att visa sig lämpligt att öka jämväl yrkesinspektionsdistriktens antal, och detta till och med i ganska stor utsträckning, ville kollegium emellertid ingalunda hafva förnekat, men hyste dock den bestämda öfvertygelsen, att yrkesinspektionens intressen alltid skulle till följd af de olika tekniska kvalifikationer, som kräfdes för tillsyn å efterlefnaden af de båda lagar, hvilkas tillämpning redan nu fölle inom yrkerinspektörernas verksamhetsområde, bäst och mest ekonomiskt tillgodoses genom tillvaron af två kategorier af kontrollanter — yrkesinspektörerna och hos dem anställda assistenter. Af kollegii förenämnda underdåniga skrifvelse den 26 september 1900 framginge också, att det däri framställda förslaget till ökning i yrkesinspektionens arbetskrafter af kollegium icke ansetts såsom något för en längre framtid tillfyllestgörande, utan endast afsett att, med minsta rubbning i de bestående förhållandena och med minsta olägenhet för den industriidkande allmänheten, fylla det nödvändigaste behovet af arbetskrafter. För den händelse Eders Kungl. Maj:t icke skulle anse sig böra till 1902 års Riksdag i ämnet framlägga nådig proposition af i hufvudsak enahanda innehåll med den, hvilken aflåtits till 1901 års Riksdag, funne sig kollegium för det dåvarande icke böra föreslå någon ökning i yrkesinspektionens arbetskrafter.

Vid anmälan inför Eders Kungl. Maj:t den 11 januari 1902 af kommerskollegii sistberörda skrifvelse anförde dåvarande statsrådet och chefen för finansdepartementet, att, då Riksdagen, med förklarande att Riksdagen icke funnit anledning att frångå sin förut uttalade åsikt, att yrkesinspektörerna själfva och icke några dem underlydande tjänstemän borde, åtminstone tills vidare, verkställa inspektionerna, ansett sig icke kunna biträda det af Eders Kungl. Maj:t till 1901 års Riksdag framlagda förslag om ökande på det sätt af yrkesinspektionens arbetskrafter, att till biträde åt hvarje af de nuvarande yrkesinspektörerna anställdes en assistent med viss begränsad befogenhet, departementschefen ansåge sig icke då böra tillstyrka Eders Kungl. Maj:t att hos Riksdagen å nyo göra framställning om anställande hos yrkesinspektörerna af assistenter. För afhjälpan af det förefintliga behovet af förstärkning i yrkesinspektionens arbetskrafter syntes därför icke finnas annan utväg än att öka antalet yrkesinspektörer, och denna utväg torde ock inom kort böra anlitas, men onekligen vore, på sätt kommerskollegium framhållit, vissa olägenheter förenade med allt för täta rubbningar i den för yrkesinspektionen fastställda distriktsindel-

ningen. Då den nuvarande distriktsindelningen tillämpats först från och med 1901 års början, syntes icke ännu vid detta statsregleringstillfälle någon rubbning i densamma böra ifrågasättas.

I den till Riksdagen den 14 januari 1902 aflåtna nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslog Eders Kungl. Maj:t, att för anordnande af fabriksinspektion enahanda belopp, som för sistberörda år beviljats, måtte jämnväl för år 1903 anvisas. Denna framställning blef af Riksdagen bifallen.

Med återopande af hvad kommerskollegium förut anfört i fråga om olämpligheten af ofta återkommande rubbningar i distriktsindelningen har kommerskollegium i underdånig skrifvelse den 7 oktober 1902 vid öfverlämnande af sanmandrag af yrkesinspektörernas berättelse för år 1901 anfört, bland annat, att, då ytterligare ökning af yrkesinspektörernas antal, därest förstärkning af yrkesinspektionens arbetskrafter skulle på sådant sätt beredas, syntes böra ske i sådan omfattning, att den blefve tillfyllestgörande för en jämförelsevis lång tid, men för bedömande häraf det vore af vikt, bland annat, att vinna större erfarenhet än som för närvarande förefunnes beträffande tillämpningen af lagen den 17 oktober 1900 angående minderårigas och kvinnors användande till arbete i industriellt yrke, kollegium funnit sig icke nu böra göra någon framställning om ökning af yrkesinspektionens arbetskrafter.»

Då med den i utsikt ställda ökningen af yrkesinspektörernas antal, enligt hvad kommerskollegium meddelat, syntes böra anstå ännu någon tid, har departementschefen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga ifrågavarande förslag.

Under erinran att det nu ifrågasatta anslaget är öfverensstämmande med hvad 1901 och 1902 års Riksdagar för samma ändamål beviljat, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, för anordnande af fabriksinspektion, på extra stat för år 1904 bevilja

a) till aflöning åt åtta yrkesinspektörer 40,000 kronor med 5,000 kronor till en hvar, för år räknadt;

b) till arfvode åt en assistent i kommerskollegium 3,000 kronor;

c) till bestridande af kostnaden för skrifbiträden och likartade utgifter 12,000 kronor; samt

d) till Kungl. Maj:ts förfogande för godtgörelse åt tillfälligt förordnade inspektörer 2,000 kronor;

eller tillhopa 57,000 kronor.

Ersättning till sjömanshusen.

19:o) Till *ersättning till sjömanshus* har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen på extra stat för år 1904 bevilja ett anslag af 30,000 kronor.

Angående
anslag för
ersättning till
sjömanshus.

I detta ärende har departementschefen till statsrådsprotokollet anfört följande.

[19.]

»Riksdagen har under rubrik »ersättning till sjömanshusen» å extra stat för hvartdera af åren 1900—1903 anvisat ett anslag å 30,000 kronor för beredande åt sjömanshusen af skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrifning och redovisning samt med utarbetande af sjöfartsstatistiska uppgifter, dock under villkor, att aflöningarna till tjänstemännen vid sjömanshus, som erhöle sådan ersättning, icke finge utan kommerskollegii medgifvande höjas.

Genom nådigt bref den 6 juni 1902 anbefalldt att föreslå de belopp, de särskilda sjömanshusen borde, med iakttagande, att högst 30,000 kronor i det hela komme till användning, såsom ersättning uti ifrågavarande hänseende för år 1903 erhålla, inkom kommerskollegium med underdånig skrifvelse den 9 december 1902, däri kollegium, med förmälan, att kollegium ansåge, att äfven det för år 1903 beviljade anslaget borde oafkortadt tilldelas sjömanshusen, afgaf förslag till anslagets fördelning mellan de olika sjömanshusen i riket med undantag af sjömanshuset i Skellefteå, hvilket icke erhållit andel i 1901 eller 1902 års anslag och icke heller till kollegium inkommit med framställning att komma i åtanke vid fördelningen af 1903 års anslag. Däremot hade sjömanshuset i Luleå, hvilket förut ej erhållit del af ifrågavarande anslag och före fördelningen af 1901 års anslag förklarar sig för det dåvarande icke vilja göra framställning om att komma i åtnjutande af ersättning af förevarande slag, hos kollegium begärt att erhålla andel i anslaget för år 1903 till belopp af 200 kronor. Denna framställning hade, med hänsyn till, bland annat, storleken af förvaltningsbidragen till sjömanshus med ungefär samma antal inskrifna sjömän som sistnämnda sjömanshus, synts kollegium böra vinna afseende, hvarför kollegium hemställde om sådan jämkning af de till sjömanshusen för år 1902 utgående beloppen, att de till sjömanshusen i Göteborg, Uddevalla och Stockholm utgående bidragen, hvilka vore de största af alla bidragen och för sistnämnda år utgjorde för sjömanshuset i Göteborg 4,000 kronor, för sjömanshuset i Uddevalla 2,900 kronor och för sjömanshuset i Stockholm 2,800 kronor, minskades för sjömanshuset i Göteborg med 100 kronor och för hvart och ett af de båda öfriga med 50 kronor.

I berörda skrifvelse erinrade kommerskollegium vidare, att — på sätt i den till 1902 års Riksdag aflåtna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof finnes omförmäldt — direktionen för sjömanshuset i Jönköping, utan medgifvande af kollegium, den 6 oktober 1899 beslutit höja ombudsmannens vid sjömanshuset aflöning från 100 till 500 kronor, att med detta högre belopp utgå från och med den 23 augusti samma år; att direktionen det oaktadt begagnat sig af anslag för såväl år 1900 som år 1901; att kollegium från sjömanshusets direktion infordrat yttrande, om densamma vore villig vidtaga rättelse af de på grund af sagda beslut verkställda utbetalningar; att kollegium vid afgifvande af förslag till fördelning af 1902 års anslag uttalat, att, innan det anmärkta förhållandet blifvit på ett tillfredsställande sätt ordnad, något vidare bidrag af statsmedel ej borde sjömanshuset tillerkännas, och därför hemställt, att 250 kronor, motsvarande det belopp, som för år 1901 tilldelats sjömanshuset i Jönköping, tills vidare måtte reserveras, samt att Eders Kungl. Maj:t den 13 december 1901 fattat beslut i enlighet med denna kollegii hemställan. Med åberopande, att direktionen för sistnämnda sjömanshus i skrifvelse till kollegium meddelat, att det af kollegium i saken till återbetalning anmärkta beloppet, 443 kronor 69 öre, blifvit sjömanshuset i dess räkenskaper godtgjort, hemställde kollegium, ej mindre att berörda, af 1902 års anslag reserverade 250 kronor måtte till sjömanshuset i Jönköping utbetalas, än äfven att sjömanshuset måtte af 1903 års anslag erhålla lika stort belopp.

Jämlikt nådigt bref den 31 december 1902 biföll Eders Kungl. Maj:t kommerskollegii hemställan om utbetalande till sjömanshuset i Jönköping af nyssberörda 250 kronor af 1902 års anslag samt beslöt, att det för år 1903 af Riksdagen för ifrågavarande ändamål beviljade anslag å 30,000 kronor skulle, i enlighet med den af kommerskollegium föreslagna fördelningen och med föreskrift om iakttagande af det af Riksdagen stadgade villkor, utdelas till sjömanshusen i riket med undantag af sjömanshuset i Skellefteå, därvid minsta beloppen tilldelades sjömanshusen i Haparanda och Kungälf med 50 kronor till hvartera samt högsta beloppet, 3,900 kronor, tillerkändes sjömanshuset i Göteborg.

I sin ofvanberörda skrifvelse af den 9 december 1902 hemställer kommerskollegium jämväl, att Eders Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärd för beredande åt sjömanshusen äfven framgent af ett bidrag af statsmedel till belopp af minst 30,000 kronor årligen, att dem emellan fördelas.»

Då ifrågavarande anslag torde jämväl för år 1904 blifva erforderligt, hemställer utskottet,

att Riksdagen må å extra stat för år 1904 under benämning »ersättning till sjömanshusen» bevilja ett anslag af 30,000 kronor för beredande åt sjömanshusen af skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrifning och redovisning samt med utarbetande af sjöfartsstatistiska uppgifter, dock under villkor, att aflöning till tjänsteman vid sjömanshus, som erhåller sådan ersättning, icke må utan kommerskollegii medgifvande höjas.

Brandförsäkring af operabyggnaden i Stockholm.

20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till *brandförsäkring af operabyggnaden i Stockholm* bevilja ett extra anslag för år 1904 af 18,314 kronor. Angående brandförsäkring af operabyggnaden i Stockholm.

Departementschefen har erinrat, hurusom Riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar till bestridande af kostnaden för gäldande af årspremie för brandförsäkring af operabyggnaden i Stockholm för hvar af åren 1900—1903 beviljat ett extra anslag af 18,314 kronor samt meddelat, att, enligt inhämtad upplysning från brandförsäkringsbolagens tarifförenings delegation i Stockholm, någon höjning i hittills utgående premiesats för operabyggnadens brandförsäkring icke för närvarande är ifrågasatt. [20.]

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må till bestridande af kostnaden för gäldande af årspremie för brandförsäkring af operabyggnaden i Stockholm bevilja ett extra anslag för år 1904 af 18,314 kronor.

Dyrtidstillägg.

21:o) Kungl. Maj:t han föreslagit Riksdagen att, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 sistlidne januari angifna grunder, af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante i finansdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt till finansdepartementet hörande ämbetsverk och kårer, å extra Angående dyrtidstillägg.

stat för år 1904 anvisa såsom förslagsanslag ett för jämnande af hufvudtitelns slutsumma till 200,088 kronor jämkadt belopp.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles afgifva utlåtande; hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

Stockholm den 13 februari 1903.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.

BILAGOR.

Litt. A.

riksstatens Sjunde hufvudtitel.

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på förslag.		S u m m a.	
				Friheter.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
		17,000	—	—	—	17,000	—
		64,000	—	—	—	64,000	—
		122,100	—	—	—	122,100	—
		112,000	—	—	—	112,000	—
		174,000	—	—	—	174,000	—
		140,000	—	—	—	140,000	—
		20,300	—	—	—	20,300	—
		10,500	—	—	—	10,500	—
		191,900	—	—	—	191,900	—
		39,100	—	—	—	39,100	—
		2,982,000	—	—	—	2,982,000	—
		2,100,000	—	—	—	2,100,000	—
		85,110	—	—	—	85,110	—
		33,000	—	—	—	33,000	—
28,400: —							
ersättningar 1,500: —							
20,000: —							
17,300: —							
1,400: —							
1,000: — 41,200: —							
		69,600	—	—	—	69,600	—
		73,500	—	—	—	73,500	—
		11,500	—	—	—	11,500	—
Transport		6,245,610	—	—	—	6,245,610	—

låtande.

1903 års riksstat anslår :						
Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på förslag.		S u m m a.		
		Friheter.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
Trpt 6,245,610	—	—	—	6,245,610	—	Befrämjande i allmänhet af bergsbruket
8,700	—	—	—	8,700	—	Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stock-
30,000	—	—	—	30,000	—	Byggnader och reparationer, <i>reservationsanslag</i>
250,000	—	—	—	250,000	—	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i>
21,550	—	30	—	21,580	—	Observations- och uppbördsprocenter m. m., <i>förslagsanslag</i> ..
15,000	—	—	—	15,000	—	Kontroll å tillverkningsavgifter, <i>förslagsanslag</i> *)
450,000	—	—	—	450,000	—	För kontrollen vid enskilda banker och kreditanstalter, för-
25,000	—	—	—	25,000	—	Restitutioner, <i>förslagsanslag</i>
75,000	—	—	—	75,000	—	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>
45,466	—	—	—	45,466	—	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>
18,769	—	—	—	18,769	—	Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>
61,580	—	—	—	61,580	—	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>
32,000	—	—	—	32,000	—	Kungl. operan
60,000	—	—	—	60,000	—	
S:a 7,338,675	—	30	—	7,338,705	—	

*) Öfver detta anslag kommer utskottet framdeles att afgifva ut-

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på förslag.		Summa.	
				Fribeter.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
	Transport	6,245,610	—	—	—	6,245,610	—
	8,700	—	—	—	8,700	—
	holm, förslagsanslag	30,000	—	—	—	30,000	—
	250,000	—	—	—	250,000	—
	21,550	—	30	—	21,580	—
	15,000	—	—	—	15,000	—
	450,000	—	—	—	450,000	—
	slagsanslag, högst	25,000	—	—	—	25,000	—
	75,000	—	—	—	75,000	—
	45,466	—	—	—	45,466	—
	18,769	—	—	—	18,769	—
	61,580	—	—	—	61,580	—
	32,000	—	—	—	32,000	—
	60,000	—	—	—	60,000	—
	Summa	7,338,675	—	30	—	7,338,705	—
åttande.							

Bil. Litt. B.**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
Sjunde hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Finansdepartementet.		
Finansdepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli:		
Till arfvode för en byråassistent å finansdepartementets bankbyrå	4,500	—
Kammarkollegium:		
Till ordnande och registrerande af vissa handlingar i kammararkivet ..	5,000	—
Statskontoret:		
Till ersättning för af statskontoret gjorda förskott	147,393	—
Tullverket:		
Till förstärkning af arbetskrafterna vid tullverket	231,800	—
Öfverintendentsämbetet:		
Till underhåll och reparationer af publika byggnader	50,000	—
Kommerskollegium:		
För det arbetsstatistiska arbetets ordnande	15,000	—
Befrämjande i allmänhet af slöjderna:		
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och till aflönande af en andre lärare vid samma skola	4,800	—
Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart:		
Till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandels- societetens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut	28,000: —	—
» befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar	18,000: —	—
» handelsstipendier	20,000: —	—
	66,000	—
Transport	524,493	—

		Kronor.	ö.
	Transport	524,493	—
Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:			
Till bergsskolorna i Filipstad och Falun	14,000: —		
» anställande af en extra grufingeniör inom norra bergmästaredistriktet	1,500: —	15,500	—
Fabriksinspektion:			
För anordnande af fabriksinspektion		57,000	—
Diverse anslag:			
Ersättning till sjömanshusen	30,000: —		
Till brandförsäkring af operabyggnaden i Stockholm	18,314: —	48,314	—
	Summa	645,307	—